

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNE EKO-UNIA

ul. Białoskórnica 26, 50-134 Wrocław ☎ +48 71 344 22 64 ✉ info-ekounia@eko.org.pl

Uwagi do projektu IIaPGW - ODRA

Gdzie w IIaPGW	UWAGA	PROPOZYCJA ZMIAN	UZASADNIENIE
ogólna	<p>Plan gospodarowania wodami w dorzeczu (dalej PGW) jest głównym dokumentem planistycznym, na podstawie którego państwa członkowskie mają osiągnąć wyznaczone tam cele środowiskowe dla wód i obszarów chronionych od wód zależnych. Cele środowiskowe zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) powinny być co do zasady osiągnięte do 2027 r. Aby to zrealizować plany wskazują na presje oraz sposoby ich likwidacji poprzez realizację działań ochronnych. Wskazane są też odstępstwa od celów dyrektywy dla konkretnych części wód – te muszą być jednak właściwie uzasadnione i opisane, w sposób nie budzący zastrzeżeń. Projekt PGW i każda jego aktualizacja powinna podlegać przynajmniej półrocznym konsultacjom społecznym, a proces ten powinien być przejrzysty, umożliwiający rzeczywisty i skuteczny udział. Państwa „zachęcają wszystkie zainteresowane strony do aktywnego udziału we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami w dorzeczach”.</p> <p>Niestety ww. warunki nie zostały spełnione w przedstawionych do konsultacji projektach II aktualizacji PGW (IIaPGW), w tym IIaPGW Odry, a sam proces udziału społecznego budzi wiele zastrzeżeń. Bez wyraźnych zmian w dokumentach i poprawienia możliwości udziału społeczeństwa w jego ustanowieniu dokument ten nie spełni swojej podstawowej funkcji – osiągnięcia celów środowiskowych w zgodzie z Ramową</p>	Uwzględnienie zastrzeżeń i propozycji zmian przypisanych do sformułowanych dalej uwag szczegółowych.	<p>Zapisy PGW muszą w sposób uzasadniony przedstawiać i legalizować podział wód, cele środowiskowe, rozpoznanie presji i dobór środków je likwidujących lub łagodzących. Wszelkie odstępstwa od osiągnięcia lub obniżenia celów środowiskowych muszą być indywidualnie opisane i być weryfikowalne. PGW musi gwarantować wykonanie działań zapobiegających presji (środków) i kontrolę ich postępu. Wreszcie powinien być zapewniony udział społeczeństwa zgodny z zapisami RDW, a Państwo powinno zachęcać do aktywnego udziału w konsultacjach tych dokumentów.</p>

	<p>Dyrektywą Wodną. Należy mieć na uwadze, że ostatni okres planistyczny nie przyniósł praktycznie żadnej poprawy stanu wód w dorzeczu Odry, np. cele środowiskowe osiągnęło tylko 0,08% najliczniejszych - rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp RW) w zakresie wszystkich wymagań (stan wód określono w nich jako dobry). W kolejnych uwagach przedstawiono szczegółowe odniesienia do ww. obszarów problemowych.</p>		
Konsultacje publiczne - terminy	<p>Niedopuszczalna była nagła i znacząca zmiana zapisów projektów IIaPGW jedynie na dwa tygodnie przed końcem „przynajmniej półrocznych” konsultacji w trybie przepisów RDW (30 września – publikacja zmian; 14 października – koniec konsultacji). Termin ten bezwzględnie powinien być przedłużony.</p> <p>Wprowadzone zmiany, nazwane błędnie „erratami” w aż 4 dorzeczach, w tym największych – Wisły i Odry, odnoszą się do dwóch niezależnych kwestii - obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym i kolejną w ciągu propozycję projektu VI aKPOŚK. Zmiany wymagają m.in. ponownej analizy działań zaplanowanych w dorzeczach, a odnoszących się do udrożnień budowli piętrzących oraz do konkretnych zapisów głównie uszczuplających zestaw działań likwidujących presje zanieczyszczeń komunalnych.</p> <p>Ilość zmian do weryfikacji przez uczestniczących w konsultacjach społecznych jest oszałamiająca, a prezentowane liczby w dokumentach nazwanych „erratami” zapisów IIaPGW nie odpowiadają faktycznej skali zmian. Dla przykładu, w erracie nr 1 dla Odry, wskazano, że zmianie/dodaniu ulega 69 działań w IIaPGW Odry, przy zmianach celów środowiskowych dla 240 jcwp. Zmiany te przekładają się na kolejne, radykalne zmiany w zestawieniu budowli do działań poprawiających ich drożność (Zał. 4 do „erraty” wcześniej zał. 1 do zał. 7 IIaPGW). Społeczeństwo zostało zmuszone do dokonania ponownej weryfikacji tego zestawienia (obecnie 2220 działań na konkretnych budowlach), choćby ze względu na całkowitą i nieuzasadnioną zmianę numeracji budowli w stosunku do publikacji w wersji z kwietnia. Liczba budowli położonych na „nowych” obszarach chronionych dla gatunków gospodarczych w dorzeczu Odry to aż 942.</p>	<p>Wydłużenie czasu konsultacji publicznych ze względu na fundamentalne zmiany w treści konsultowanych dokumentów, odnoszące się do takich podstawowych elementów jak nowe działania ochronne czy uzupełnienie IIaPGW o zapisy dotyczące obszarów chronionych w rozumieniu RDW, a także ocena wpływu zmniejszenia zakresu działań z kategorii gospodarka ściekowa na możliwość osiągnięcia celów RDW.</p> <p>Minimalny termin pozwalający na choćby pobieżne zapoznanie się ze zmianami to miesiąc od daty ich publikacji.</p>	<p>Jak w treści uwagi, dodatkowo: Zgodnie z zapisami RDW, konsultacje projektów planów gospodarowania wodami w dorzeczu trwają pół roku. Nieuzasadnione jest skrócenie tego okresu do jedynie dwóch tygodni. IIaPGW został uzupełniony, co prawda o niezbędny element, jakim są obszary chronione przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, ale zdecydowanie zbyt późno. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie określenia gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym oraz obszarów przeznaczonych do ochrony tych gatunków zostało opublikowane 14 maja – miesiąc po rozpoczęciu konsultacji IIaPGW. Aktualizacja projektu IIaPGW w tym zakresie zajęta Wodom Polskim 4 i pół miesiąca. Jak społeczeństwo ma się do tych zagadnień odnieść jedynie w dwa tygodnie? Termin publikacji rozporządzenia mógł być</p>

	<p>Wszystkie ww. zmiany są znaczące i powinny być weryfikowalne w procesie udziału społecznego., Sposób ich wprowadzenia, ramy czasowe przewidziane na zapoznanie się z nimi stanowią naruszenie terminów przewidzianych w art. 14 RDW.</p>		<p>jednocześnie datą publikacji „erraty” i wtedy możliwy był nawet przepisowy 6 miesięczny termin konsultacji przy ich przedłużeniu do 14 listopada. Natomiast w przypadku publikacji VIaKPOŚK, to dokument ten podlegał już konsultacjom publicznym w grudniu 2020 r. a zapisy projektu wystawionego do ponownych konsultacji (31 sierpnia – 20 sierpnia br.) ponowne konsultacje wskazują na znaczne i nieuzasadnione ograniczenie projektu. Jego modyfikacja (szczególnie - in minus) w tak późnym okresie procesu konsultacji aPGW jest niezrozumiała i niewłaściwa.</p>
Konsultacje – chaos	<p>Zgodnie z komunikatem na stronie internetowej poświęconej konsultacjom IIaPGW https://apgw.gov.pl/ z końca września 2021 r. od 30 września miały być opublikowane prognozy ooś oraz projekty IIaPGW wraz z „erratami” i do tych wszystkich dokumentów można składać uwagi do 20 października.</p> <p>Jednak już 1 października, opublikowano inny komunikat, że „to ostatni dzwonek, by wziąć udział w konsultacjach społecznych w ramach drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami, które trwają tylko do 14 października”.</p> <p>Różnią się terminy oraz adresy i formularze składania uwag. Mamy więc dwa tryby konsultacji, które nie wiadomo czym się różnią co do skutków (jak potraktowane zostaną uwagi złożone w pierwszym, a jak w drugim procesie) i czy trzeba składać te same uwagi dwa razy na tych różnych formularzach, na różne adresy e-mail, czy wystarczy raz. Oba komunikaty informują o składaniu uwag do tych samych projektów</p>	<p>Należy wyjaśnić różnice pomiędzy oboma procesami konsultacji (szczególnie co do losu i skutków składanych uwag i wniosków), zintegrować je tak bardzo jak to tylko możliwe. Powinny mieć wspólny, przedłużony czas konsultacji przynajmniej do 31 października. Powinno zostać jednoznacznie wyjaśnione, czy uwagi złożone w jednym z procesów będą brane pod uwagę w obu procedurach, czy trzeba powielać składanie uwag w obu procesach.</p>	<p>Nakładanie się terminów składania uwag „półrocznych” z tymi składanymi w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) odnoszących się do tych samych dokumentów bez słowa wytłumaczenia jest absolutnie niedopuszczalne. Uczestniczący w konsultacjach nie wiedzą do kiedy i jakie uwagi składać, na jakich formularzach i jakie to ma konsekwencje – który tryb jest ważniejszy i czy uwagi trzeba złożyć dwukrotnie. Jedynym rozwiązaniem jest ujednolicenie trybu składania uwag</p>

	IlaPGW wraz z „erratami”, bądź, gdzie indziej – suplementami. Mamy do czynienia z kompletnym chaosem, który utrudnia udział społeczny. Oba terminy są za krótkie na zapoznanie się ze zmianami w IlaPGW (wprowadzonymi pod koniec września) oraz z bardzo rozbudowaną prognozą ooś wraz z ok. 20 załącznikami dla każdego dorzecza.		i rozszerzenie terminów ich składania. W związku z publikacją „errat” będących de facto znaczącymi uzupełnieniami oraz w związku z tym, że dla procedury SOOŚ przewidziano najkrótszy możliwy ustawowo termin (21 dni) mimo olbrzymiego skomplikowania i objętości konsultowanych dokumentów (kilkadziesiąt załączników, kilkadziesiąt tysięcy rekordów) koniec terminu konsultacji powinien zostać wyznaczony przynajmniej na 31 października.
Konsultacje - geobaza	<p>W ramach konsultacji nie udostępniono żadnej wizualizacji elementów IlaPGW, które byłyby czytelne i pozwalały na rozróżnienie poszczególnych elementów, w tym tak podstawowych i wymaganych zgodnie z RDW, jak: zmienione jednolite części wód (jcwp), zmienione statusy wód, działania ochronne, oraz sieć monitoringu wód i obszarów chronionych od wód zależnych. Załączniki graficzne do IlaPGW są zbyt zgeneralizowane i nie posiadają żadnych opisów warstw. Brak czytelnego przedstawienia elementów planu podlegających konsultacjom uniemożliwia skuteczne składanie uwag do IlaPGW. Należy podkreślić, że stworzenie bazy danych czy nawet zobrazowanie warstw GIS było możliwe, na co wskazuje choćby udostępniona publicznie geobaza aktualizacji planów gospodarowania ryzykiem powodziowym (aPZRP) na portalu mapowym. Dane te były udostępniane w formie geobazy również na wniosek.</p> <p>Z informacji uzyskanych od kilku organizacji ekologicznych zrzeszonych w ramach Koalicji Ratujmy Rzeki (KRR), wynika że Wody Polskie nawet po udostępnieniu na wniosek części danych przestrzennych IlaPGW nie zgadzają się na upublicznienie czy nawet dalsze przekazywanie jakichkolwiek danych i materiałów źródłowych IlaPGW, w tym wizualizacji danych przestrzennych, jednocześnie zastrzegając, że dane te są nieostateczne. Jednocześnie twierdzą, że nie posiadają gotowej</p>	Powtórzyć / przedłużyć konsultacje społeczne z użyciem danych pozwalających na weryfikację zapisów programu w czytelnych formach graficznych. Ze względu na daleko idące zmiany w podziale jcwp i wyznaczaniu wód „nienaturalnych” (SZCW i SCW) dane te powinny być upowszechnione na ogólnodostępnej platformie (jak w przypadku konsultacji aPZRP) oraz dostępne na wniosek.	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Brak narzędzia do weryfikacji zapisów projektu IlaPGW (umożliwiającego poznanie np. tak podstawowych danych przestrzennych jak zasięgi nowych jcwp czy działań ochronnych) znacząco obniża jakość konsultacji publicznych. Uwaga składana wielokrotnie m.in. w trakcie spotkań konsultacyjnych nie doczekała się żadnej reakcji.</p> <p>Mapy udostępnione wraz z projektem IlaPGW nie są ani czytelne ani możliwe do wykorzystania przez osoby uczestniczące w konsultacjach.</p> <p>Działanie Wód Polskich w tym</p>

	<p>geobazy, a część danych przestrzennych choć jest w ich posiadaniu, nie zostanie udostępnionych (sieć monitoringu). Jest to naruszenie przepisów o dostępie do informacji o środowisku i sprzeczne z duchem i literą RDW.</p>		<p>zakresie jest sprzeczne z: art. 14 RDW – Państwa Członkowskie zachęcają wszystkie zainteresowane strony do aktywnego udziału we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami w dorzeczach. Załącznik VII – pkt 1, 3, 4</p>
<p>Konsultacje – dokumenty źródłowe</p>	<p>Dokumenty źródłowe do projektów PGW nie są udostępnione w publicznej domenie, a dostęp do nich jest ściśle reglamentowany przez Wody Polskie, z zakazem ich dalszego udostępniania komukolwiek, jako „dokumentów niepublicznych, udostępnionych przez osoby trzecie, podlegających prawu autorskiemu i nieskończonych”. Ograniczenie udostępniania danych (niektóre organizacje wprost miały zakazane dalsze ich udostępnienie, zakaz dotyczył także map towarzyszącym projektom IIaPGW) nie miało podanych podstaw prawnych.</p> <p>Takie podejście jest niezgodne z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego.</p> <p>Dokumenty źródłowe do PGW i ich aktualizacji mają status dokumentów publicznych, dotyczących ochrony środowiska, czyli o takim samym statusie jak np. raporty o oddziaływaniu na środowisko. Jasno precyzują to wytyczne Komisji Europejskiej do implementacji RDW: CIS No8 https://circabc.europa.eu/sd/a/0fc804ff-5fe6-4874-8e0d-de3e47637a63/Guidance%20No%208%20-%20Public%20participation%20%28WG%202.9%29.pdf (rozdział 5.2.). Już w 2003 r. wytyczne te precyzowały, że dostęp do materiałów/dokumentów źródłowych powinien być bezproblemowy i publiczny, a minimum to udostępnianie ich na wnioski w odpowiednich centrach informacji danych PGW. Sugerowanym sposobem udostępniania tych dokumentów była jednak publikacja ich poprzez</p>	<p>Należy bezzwłocznie udostępnić dokumenty źródłowe IIaPGW w domenie publicznej – nawet udostępnienie objętości kilkadziesiąt GB nie stanowi aktualnie żadnego technicznego problemu.</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Ograniczenia w udostępnianiu dokumentów źródłowych, traktowanie ich jako materiałów podlegających przepisom prawa autorskiego i to o statusie nieostatecznych jest niezgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (art. 14) oraz postanowień Konwencji Aarhus i Dyrektywy 2003/4/WE, a co za tym idzie, również ustawy o oś (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) i ustawy o dostępie do informacji publicznej.</p>

	<p>internet celem publicznego i powszechnego dostępu. Stwierdzono też, że nie powinno stanowić to technicznego problemu (po 18 latach nie powinno stanowić go nadal).</p> <p>Ograniczenia w upowszechnianiu dokumentów źródłowych, będących podstawą, a zarazem uszczegółowieniem projektu IIaPGW (liczna cytacja w projektach), powstałych za pieniądze publiczne, w głównej mierze z funduszy UE, powoduje, że nie można mówić o prawidłowym przeprowadzeniu konsultacji publicznych. Szczególnie traktowanie tych dokumentów jako nieskończonych (możliwe zastosowanie odmowy udostępnienia z art. 16 uoś), a mimo tego przygotowanych do obowiązkowych półrocznych konsultacji publicznych (wymienione w projekcie IIaPGW) powoduje, że konsultacje te nie mogą być uznane za przeprowadzone w trybie art. 14 ust. 1 RDW.</p> <p>Odnieść można wrażenie, że nieopublikowanie dokumentów w domenie publicznej to celowe ograniczanie udziału interesariuszy. Warto w tym miejscu przytoczyć słowa Dyrektora Departamentu Zarządzania Środowiskiem Wodnym Przemysław Gruszeckiego wygłoszone na spotkaniu konsultacyjnym w Zielonej Górze, że dokumenty źródłowe są udostępniane na indywidualny wniosek, ale nie mogą podlegać dalszemu rozpowszechnianiu nawet w niezmienionej formie, gdyż Wody Polskie „muszą wiedzieć jak te dokumenty krążą”.</p>		
Konsultacje - formularz	Niezrozumiałe jest przedstawienie do konsultacji formularza utrudniającego składanie większej ilości uwag., przy jednoczesnej sugestii, że to jedyny sposób składania uwag pocztą e-mail. Uwagi mają być złożone w formularzu tekstowym, jedna pod drugą: UWAGA, PROPONOWANE ZMIANY i UZASADNIENIE. Aby złożyć więcej uwag, należy kopiować pola. Lepszym, bardziej przyjaznym użytkownikom i wcześniej praktykowanym przez Wody Polskie sposobem było składanie uwag na formularzu w formie tabeli – z ww. tematycznymi kolumnami.	Umożliwić składanie uwag również w innych formach niż załączony na stronach konsultacji formularz, w tym w formie tabelarycznej. Stosowna informacja powinna znaleźć się na stronie https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Organy państwowe powinny ułatwiać składanie uwag w ramach konsultacji IIaPGW, a nie je utrudniać.</p>
Konsultacje – dane ze strony aPGW	Informacje na temat IIaPGW i procesu konsultacji umieszczono na stronie https://apgw.gov.pl/ , jednocześnie przekierowując na nią z adresu www.apgw.kzgw.gov.pl , na którym znajdowała się dokumentacja dotycząca poprzedniej aktualizacji PGW, w tym wyniki konsultacji publicznych tychże. Znajdowały się tam również informacje o	Przywrócić dane z poprzedniego okresu planistycznego, dostępne pod starym adresem konsultacji www.apgw.kzgw.gov.pl	Jak w treści uwagi.

	<p>konsultacjach niektórych dokumentów źródłowych IIaPGW. W przypadku konsultacji aPZRP nie postąpiono w ten sposób – nadal dostępne są dane ze „starej” strony co znacznie ułatwia proces konsultacji aktualizacji tego dokumentu.</p>		
<p>Podział JCWP Rozdz. 3</p>	<p>W IIaPGW dla dorzecza Odry znacząco zmniejszono liczbę jcwp rzecznych (z 1735 do 1272), w stosunku do aPGW. Część cieków całkowicie usunięto z układu jcwp RW, część połączono z innymi ciekami, a największa część jcwp RW zniknęła poprzez złączenie sąsiadujących części wód w obrębie tego samego cieku. W wyniku tych zabiegów średnia długość nowych jcwp RW zwiększyła się w dorzeczu Odry o ok. 30% – z 24 km do ponad 31 km.. Obecnie najdłuższa jcwp RW ma aż 332 km (obszar źródłowy - Orla do Rdęcy), najdłuższa obejmująca jedną rzekę – 135 km (Odra od Baryczy do Bobru) – wcześniej 2 mniejsze jcwp RW). Zarządzanie i ochrona tak dużych jcwp jest bardzo mało efektywna. Przyczyna takiego podejścia (takich zmian), nie została wyjaśniona w projekcie IIaPGW.</p> <p>Nie wystarczy napisać, że zmiany zostały wprowadzone na podstawie trzech czy czterech dokumentów źródłowych. Takie zmiany mają bardzo duże konsekwencje prawne, np. zezwolenia na inwestycje, które w poprzednim podziale jcwp nie mogłyby zostać zrealizowane względu na negatywne oddziaływanie na sąsiadujące jcwp. Państwa członkowskie nie mają pełnej dowolności w ustalaniu granic i typologii jcwp, a tak radykalne zmiany powinny zostać poddane pełnej kontroli publicznej. Nawet jeśli któryś z dokumentów, na podstawie którego dokonano zmian, był przedstawiony do konsultacji publicznych, to informacja o ich wynikach powinna znaleźć się w projekcie IIaPGW. Nie powinno się też wykluczać zmian w układzie jcwp w wyniku konsultacji projektu IIaPGW.</p>	<p>Uzasadnić w IIaPGW zmiany mające na celu ograniczenie ilości jcwp, szczególnie, że zostały utworzone na podstawie więcej niż jednego opracowania. Ponownie zweryfikować zasadność wyłączeń części cieków niebędących ciekami okresowymi z „sieci” rzecznych jcwp. Ponownie zweryfikować jcwp składające się wcześniej z przynajmniej 3 odrębnych jcwp. Zweryfikować połączenia w odniesieniu do hydromorfologicznej klasyfikacji odcinków cieków, które w wyniku agregacji zmieniły status na SZCW z NAT. Potrzebny jest też opis roli organów zarządzających wodami w utworzeniu ostatecznej (przedstawionej do konsultacji) siatki jcwp.</p> <p>Różnice między nowym i starym układem jcwp (dostępne publicznie warstwy przestrzenne) powinny być możliwe do zweryfikowania także w formie wizualnej. Przedstawione nieczytelne zbiorcze mapy – załączniki IIaPGW - tej roli nie spełniają.</p>	<p>Zmiany w zasięgu jcwp, głównie poprzez ich scalenie i wydłużenie implikują daleko idące zmiany prawne. Co prawda ułatwiają sporządzenie właściwej, bardziej kompletnej sieci monitoringu wód, jednak efektem jest też umożliwienie realizacji inwestycji, które przy wcześniejszym, bardziej szczegółowym podziale jcwp nie mogły być zrealizowane ze względu na oddziaływanie na sąsiadujące jcwp (art. 4.8 RDW), czy większą presję na konkretną część wód. IIaPGW powinno zawierać dowód, że za nowym podziałem stoją racjonalne przesłanki, inne niż np. oszczędności na rozbudowie sieci monitoringowej i chęć realizacji większej ilości przedsięwzięć wykazujących presję na wody - znacząco negatywnie oddziałujących na stan wód i obszary chronione zależne od wód. Dziwnym zbiegiem okoliczności, nagle żadne z przedsięwzięć spełniających według Wód Polskich warunki derogacji art. 4.7 nie wykazuje negatywnych oddziaływań na inne jcwp niż te, na których jest czy ma być położone.</p>

			Zmniejszenie o 6 jednostek typologii rzek nie może być jedyną podstawą do zmian poczynionych w jcwp – w wyniku daleko idących ujednoliceń powstały jcwp RW „giganty” o długościach łącznych powyżej 200 km, a także bardzo długie odcinki pojedynczych cieków, których monitorowanie w jednym miejscu (punkcie) jest kompletnie niemiarodajne.
<p>Podział JCWP RWr Zbiornikowe</p> <p>Rozdz. 3, 5.1. oraz 8.1.</p> <p>Zał. 3.1. oraz 8.</p> <p>Zał. mapowe</p>	<p>W obecnym IIaPGW wyróżniono zbiornikowe jcwp (RWr), wcześniej wyznaczone jako rzeczne (RW). Zmiana ta nie dotyczy wszystkich zbiorników, a wobec braku czytelnych map w projekcie IIaPGW nie jest znana ich forma i zasięg. Cofki niektórych zbiorników podgórskich i nizinnych mają charakter koryt rzecznych, delt i innych form stanowiących cenne siedliska przyrodnicze. Dla zbiornikowych jcwp stosuje się odmienną ocenę potencjału (wszystkie są SZCW). Może to oznaczać, że działania polegające na odtwarzaniu pojemności zbiorników czy udrażniania wlotów do nich nie będą interpretowane jako negatywne oddziaływanie na cele środowiskowe RDW, mimo, że taki negatywny wpływ wystąpi - poprzez likwidację cennych siedlisk przyrodniczych dla gatunków wodnych i od wód zależnych.</p>	<p>Zweryfikować wyznaczenie jcwp RWr. Wyłączyć z wyznaczeń jcwp RWr cofki zbiorników mające charakter koryt rzecznych, delt i innych form stanowiących cenne siedliska przyrodnicze(obligatoryjnie dla jcwp RWr uznanych za zbiorniki limniczne).</p>	<p>Dla zbiornikowych RWr nie stosuje się przy ocenie indeksu HIR, a dla części z nich ocena potencjału elementów fizykochemicznych opiera się na normach dla jezior (stratyfikowanych i niestratyfikowanych). Przy ocenie elementów biologicznych dla jcwp RWr wyznaczonych jako limniczne stosuje się klasyfikację jak dla jezior.</p> <p>Takie podejście nie może być usprawiedliwieniem dla znaczących negatywnych zmian w cennych siedliskach związanych z cofkami niektórych zbiorników wodnych.</p>
<p>Rozdz. 3.1.SZCW</p>	<p>Wyznaczenie SZCW wymaga „rozwiązania wszystkich racjonalnych wątpliwości, że istnieją przesłanki do wyznaczenia JCWP jako nienaturalnej części wód”, a wszelkie niepewności, w tym brak danych, nie pozwalają na obniżenie wymogów celów środowiskowych (potencjał ekologiczny zamiast stanu).</p> <p>Zgodnie z art. 4.3. RDW Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć część wód powierzchniowych jako sztucznie lub silnie zmienioną, gdy:</p>	<p>Każdorazowo udowodnić (dla konkretnej JCWP) brak wątpliwości przy wyznaczeniu SZCW, szczególnie udowodnić zmiany charakterystyk hydromorfologicznych tej części wód, które byłyby konieczne dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, mogłyby wywrzeć znaczący niekorzystny wpływ na</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>

	<p>a) zmiany charakterystyk hydromorfologicznych tej części wód, które byłyby konieczne dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, mogłyby wywrzeć znaczący niekorzystny wpływ na: środowisko w szerszym znaczeniu; żeglugę, włączając urządzenia portowe, lub rekreację; działalność, do której celów woda jest magazynowana, takie jak zaopatrzenie w wodę do spożycia, wytwarzanie prądu lub nawadnianie; regulację wód, zapobieganie powodzi, odwadnianie ziemi; lub inną jednakowo ważną działalność człowieka związaną ze zrównoważonym rozwojem;</p> <p>b) korzystne cele, do których się dąży za pomocą charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej części wód, nie mogą ze względu na możliwości techniczne lub nieproporcjonalne koszty, być racjonalnie osiągnięte za pomocą innych środków, które stanowią opcję znacznie korzystniejszą środowiskowo.</p> <p>Takie przeznaczenie i związane z tym przyczyny są szczegółowo określone w planach gospodarowania wodami w dorzeczu wymaganych na mocy art. 13 i przeglądanych co sześć lat.”</p> <p>Zgodnie z dokumentem DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI Drugie plany gospodarowania wodami w dorzeczu – państwo członkowskie: Polska – - dostępny np. na stronie konsultacji IIaPGW https://www.apgw.gov.pl/pl/news/show/90</p> <p>Zalecenie z 2012 r.: <i>Wyznaczenie silnie zmienionych jednolitych części wód powinno być zgodne ze wszystkimi wymogami określonymi w art. 4 ust. 3. W planach gospodarowania wodami w dorzeczu należy położyć szczególny nacisk na ocenę „znaczącego niekorzystnego wpływu” na sposób korzystania z wód lub środowisko naturalne oraz brak „opcji znacznie korzystniejszych środowiskowo”. Jest to konieczne do zapewnienia przejrzystości procesu wyznaczania.</i></p> <p>Powyższe zalecenie zostało wykonane w IIaPGW tylko częściowo.</p>	<p>dane cele działalności opisanej w RDW, oraz że faktycznie nie było innych opcji znacznie korzystniejszych środowiskowo. Należy przy tym wziąć pod uwagę, indywidualne dla każdej jcwp, ustalenia KPRWP.</p> <p>Na tej podstawie należy nadać status NAT wszystkim częściom wód ujętym w projekcie IIaPGW, które nie spełniają wymogów art. 4.3. RDW.</p>	
--	---	---	--

	<p>Dane przedstawione w IIaPGW, w tym w załączniku 1 dla Odry (Zestawienie Główne), nie pozwalają w sposób przejrzysty ocenić sposobu wyznaczania SZCW, a warunki uznania (niekorzystny wpływ i brak innych opcji) nie są szczegółowo i indywidualnie dla danej jcwp określone w projekcie IIaPGW.</p> <p>Wszystkie SZCW w Zał. 1 Zestawienie Główne mają warunki uznania opisane hasłowo: <i>brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji</i>. Nie ma wytłumaczenia dlaczego tak jest. Wymienione są warunki hydromorfologiczne, ale też hasłowo, np.: zapory, bariery, przegrody (zabudowa poprzeczna); zmiany fizyczne koryta /strefy nadbrzeżnej, zabudowa podłużna; podobnie z funkcjami: np.: energetyka wodna; ochrona przeciwpowodziowa; rozwój obszarów miejskich - zaopatrzenie w wodę ludności.</p> <p>Na tej podstawie nie można ani potwierdzić ani zaprzeczyć, że zmian hydromorfologicznych nie można odwrócić bez szkody dla pełnionych funkcji i nie ma żadnych rozwiązań alternatywnych dla osiągnięcia tych „korzystnych celów”, o których mowa w przytoczonym wyżej zapisie RDW. Zwłaszcza, że powstał nieuwzględniony dostatecznie w IIaPGW – Krajowy Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP). Jeśli zaś, zachodzi niepewność, co do możliwości wyznaczenia SZCW, wyznaczenie takie było nieuprawnione.</p>		
Rozdz. 3.1.SZCW	<p>Część jcwp RW wcześniej wyznaczone jako NATuralne (aPGW) w wyniku powiększenia (złączenia z innymi) uzyskało w nowym podziale jcwp status SZCW. Błędem metodycznym było niewprowadzenie ponownej korekty podziału nowych jcwp w trakcie przyznawania im statusu NAT/SZCW/SCW tylko sztywne bazowanie na już wyznaczonym układzie.. Zgodnie z wytycznymi CIS Guidance No2 „Identification of Water Bodies” (rozdz. 2.1.) nie jest prawidłowym utworzenie jednej dużej SZCW z mniejszych o mieszanym statucie.</p> <p>Przykładem mogą być tutaj rzeki Kwisa i Bóbr w górnym, źródłowym biegu. W przypadku Kwisy do nowej jcwp „Kwisa do zb. Leśna” dołączono też zbiorniki Leśna i Złotniki, co zadecydowało, że jcwp wcześniej wyznaczone jako NAT obecnie mają status SCZW – dotyczy to aż 4 takich „starych” jednostek (nowa jedna jcwp została utworzona aż z</p>	<p>Należy przywrócić wcześniejszy podział jcwp , wraz z poprzednim statusem wód w przypadkach, w których dane jcwp utraciły status NAT tylko w wyniku złączenia z innymi jcwp klasyfikowanymi jako SZCW.</p> <p>Dotyczy to także innych jcwp w dorzeczu Odry, w analogicznej sytuacji jak w przykładach w treści uwagi..</p>	<p>Zgodnie z wytycznymi CIS Guidance No2 „Identification of Water Bodies” (rozdz. 2.1.) nie jest właściwe utworzenie jednej dużej SZCW z mniejszych o różnym statucie. Wymienione w treści uwagi jako przykłady jcwp zostały utworzone z kilku, a nawet kilkunastu mniejszych, o różnym, stopniu naturalności morfologii koryta. Obniżanie wymagań potencjału ekologicznego w stosunku do stanu ekologicznego w tego typu</p>

	<p>7 jcwp z poprzedniego cyklu planistycznego). W przypadku jcwp „Bóbr od zb. Bukówka do Kamiennej” o statusie SZCW sytuacja jest podobna. Został również złożony z wielu jcwp – aż 12, z których 9 miało status NAT!.</p> <p>Takich przykładów, szczególnie w częściach źródłowych jest wiele, również poza Sudetami. W analogicznej sytuacji, np. dopływy Kłodnicy.</p>		<p>częściach jcwp byłoby niezgodne z celami RDW. Niewłaściwa jest w takim przypadku metodyka wskazana w rozdz. 8.1.2. IIaPGW. Jest to również sprzeczne z celami środowiskowymi obszarów chronionych, w tym Natura 2000.</p>
<p>Rozdz 3.1. SZCW Wyznaczenie SZCW niezgodnie z metodyką</p>	<p>W procedurze wyznaczania SZCW dokonano manipulacji polegających na nadaniu statusu SZCW dla jcwp RW, które zgodnie z przyjętą metodyką powinny mieć status NATuralnych.</p> <p>W dorzeczu Odry jest to sześć jcwp: RW60001217999 Odra od Nysy Łużyckiej do Warty RW600012183519 Warta od Neru do Powy RW60001218399 Warta od Powy do Prosn RW600012188977 Noteć od Rudawy do ujścia RW60001219199 Odra od Warty do oddzielenia się Odry Zachodniej RW6000121999 Odra od Bukowej do ujścia</p> <p>W opisie przyczyny wyznaczenia (Zal. 1 Zestawienie Główne) widnieją zbliżone opisy dla ww. jcwp:</p> <p>„Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych od administratora ciek: rzeka Odra na całym odcinku jest rzeką płynącą w korycie znacznie przekształconym w stosunku do koryta naturalnego. Nastąpiło znaczne skrócenie długości rzeki, zlikwidowane zostały naturalne meandry, a brzegi są obustronnie uregulowane zabudową podłużną (tamy podłużne z ostrogami).”</p> <p>„Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych od administratora ciek: rzeka Warta na całym odcinku jest rzeką płynącą w korycie znacznie przekształconym w stosunku do koryta naturalnego. Przekształcenia charakteryzują się licznymi obiektami zabudowy regulacyjnej o zróżnicowanym charakterze.”</p>	<p>Przywrócić dla: RW60001217999 Odra od Nysy Łużyckiej do Warty RW600012183519 Warta od Neru do Powy RW60001218399 Warta od Powy do Prosn RW600012188977 Noteć od Rudawy do ujścia RW60001219199 Odra od Warty do oddzielenia się Odry Zachodniej RW6000121999 Odra od Bukowej do ujścia</p> <p>naturalny status wody (NAT).</p>	<p>Wyznaczenie tych jcwp RW jako SZCW jest nieuprawnione i jak wynika z dokumentów źródłowych – wynika z chęci obniżenia celów środowiskowych dla rzek będących drogami wodnymi, na których planowane są dalsze inwestycje hydrotechniczne znacząco negatywnie oddziałujące na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.</p> <p>Podstawą do uznania za SZCW jest hydromorfologiczny stan wód, w następnej kolejności brane jest pod uwagę użytkowanie. Wyznaczenie SZCW na przedmiotowych 6 jcwp Odry należy uznać za manipulację.</p>

	<p>„Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych od administratora ciekłu: rzeka Noteć na całym odcinku jest rzeką o znacznych przekształceniach w stosunku do koryta naturalnego. Brzegi są uregulowane zabudową podłużną.”</p> <p>Zgodnie z informacjami od organizacji mających dostęp do dokumentów źródłowych, dla sześciu ww. jcwp dokonano ponownej eksperckiej analizy w ramach opracowania Ostateczna metodyka wyznaczania SZCW i SCW, jednak analiza ta dała wynik niepozwalający na wyznaczenie jako SZCW. Taki jest też komentarz wykonawcy opracowania znajdujący się w pliku Załącznik do wykazu RW_uzasadnienia. Siłowe wyznaczenie SZCW na podstawie opisu administratora wód nt. użytkowania jcwp jako dróg wodnych jest wbrew metodyce i wytycznych KE CIS No4 „Identification and Designation of Heavily Modified and Artificial Water Bodies”, według których podstawą do uznania za SCZW jest hydromorfologiczna jakość wód, a w następnej kolejności pod uwagę brane jest dopiero jej użytkowanie.</p> <p>Konieczne jest przywrócenie statusu wód NAT w stosunku do sześciu ww. jcwp.</p>		
Rozdz. 5 Monitoring	<p>Sieć monitoringu wód powierzchniowych można ocenić tylko ilościowo, a nie jakościowo - w odniesieniu do położenia. Nie przedstawiono bowiem wymaganych przez RDW map sieci monitoringu – takich, które byłyby czytelne i pozwalałyby na ocenę lokalizacji sieci punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu GIOŚ (ppk) w stosunku do położenia i granic jcwp oraz obszarów chronionych w rozumieniu RDW. Dane te nie są udostępniane przez Wody Polskie nawet na wniosek, mimo że organ ten jest w posiadaniu owych danych (odpowiedź na wniosek jednej z organizacji ekologicznych).</p>	<p>Udostępnić sieć lokalizacji ppk w formie wizualnej pozwalającej na ocenę położenia względem obiektów, które sieć ma monitorować. Najlepiej by była to wirtualna mapa z bazą danych, jak w przypadku konsultacji aPZRP.</p>	<p>Sieć monitoringowa i jej przedstawienie w czytelnej formie graficznej to wymóg art. 13 w powiązaniu z zał. VII RDW.</p>
Rozdz. 5 Monitoring	<p>Pokrycie siecią monitoringu w dorzeczu Odry znacząco się polepszyło w stosunku do poprzedniej aPGW, głównie w przypadku jcwp RW (i wcześniej niewyznaczonych zbiornikowych - RWr). W latach 2016-2021 monitorowano tylko nieco ponad 50% jcwp RW (896 ppk na 1735 jcwp), teraz ma to być 97%(1238 ppk na 1272 jcwp). W przypadku jeziornych</p>	<p>Należy objąć monitoringiem (choćby MO) wszystkie brakujące jcwp RW, wzmocnić sieć MD dla RW, uzupełnić sieć monitoringu dla LW oraz wprowadzić MD dla wszystkich jcwp</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Uzupełnienie sieci monitoringu nie będzie powodować znaczącego obciążenia budżetu państwa i jest</p>

	<p>jcwp (LW) liczba ppk wzrosła o 148 (znacznie ponad 50%) , z 240/422 na 388/427, dzięki czemu pokrycie siecią monitoringowa jeziornych jcwp w dorzeczu Odry wynosić będzie 91%. W przypadku rzecznych jcwp lepszy monitoring wynika po części z połączenia jcwp w nowe większe jednostki jcwp, a po części z dużej ilości nowych ppk. Monitoringiem diagnostycznym będzie objęta średnio 77% jcwp, najmniejszy udział będzie wynosił ponad 2/3 (66,1% - Warta). W przypadku jcwp RWr monitoringiem diagnostycznym i operacyjnym będą objęte wszystkie zbiorniki. Sieć monitoringu nadal wymaga rozszerzenia o brakujące kilkadziesiąt jcwp RW i 39 jcwp LW, w miarę możliwości należy wzmacnić sieć MD dla jcwp RW.</p>	RWr.	wykonalne przy niewielkim wsparciu struktur GIOŚ / WIOŚ.
<p>Streszczenie niespecjalistyczne; IIaPGW Rozdział 7, 8, 9</p> <p>Presja, Cele środowiskowe,</p>	<p>Stopień osiągnięcia celów środowiskowych dla jcwp RW jest żaden. W w wersji niespecjalistycznej projektu IIaPGW jest mowa o spełnieniu wszystkich wymogów przez 0,08% jcwp RW w dorzeczu Odry! W klasyfikacji stanu/potencjału cele środowiskowe spełniło 33 jcwp RW (1,9% wszystkich jcwp RW w tym obszarze dorzecza) według starego podziału jcwp, a według aktualnego – 65 jcwp RW (5,11%). Mimo lepszych wyników po ustaleniu nowych większych jcwp, w tym tempie cele RDW osiągniemy najszybciej za kilkaset lat.</p> <p>Jednocześnie znacząca presja na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii występuje w przypadku aż 85 % jcwp RW. (rozdz. 7 IIaPGW). Istotne jest w tej materii, że zestaw działań likwidujących presje hydromorfologiczne w dorzeczu Odry na lata 2016-2021 nie istniał w przypadku działań renaturyzacyjnych innych niż udroźnienie budowli piętrzących. Dla tych ostatnich zaplanowano 226 działań, czyli 10 razy mniej niż w obecnym cyklu, ale i tak wiele z nich nie zostało wykonanych, w niektórych dorzeczach praktycznie wcale. Temat podjęty jest też poniżej w dalszej części uwag.</p>	<p>Brak postępu we wdrażaniu RDW na 6 lat przed ostatecznym terminem osiągnięcia celów środowiskowych w przypadku rzecznych jcwp wymaga podjęcia radykalnych działań: właściwego, szerokiego doboru działań realizujących cele środowiskowe i znacznej redukcji presji, zwłaszcza hydromorfologicznej na wody. Sprowadza się to powinno do realizacji KPRWP w pełnej formie, uzupełnionego o „reakcje” na rozpoznane nowe presje. Należy przy tym ograniczyć wszystkie działania powodujące te presje – działania inwestycyjne i tzw. prace utrzymaniowe. Należy wykreślić z planów IIaPGW, PPSS i aPZRP, i im podobnych z zakresu gospodarki wodnej, te działania które powodują dalsze przekształcenia hydromorfologiczne, a które już teraz nie zostały zweryfikowane pod kątem oddziaływania na stan wód.</p>	<p>Liczbę podane w treści uwagi nie wymagają komentarza, ani uzasadnienia.</p>

		Bezwzględnie należy usunąć tego typu działania z listy działań ochronnych IIaPGW (PPSS, mała retencja leśna).	
Rozdz. 9 Postęp i wdrożenie działań 2016-2021	W projekcie IIaPGW nie dokonano oceny wykonania działań za lata 2016-2021 w odniesieniu do presji hydromorfologicznych (HM). Zadań było znacznie mniej niż obecnie (renaturyzacyjnych, innych niż udroźnienie przegród było w dorzeczu Odry nie było).. Co do udroźnień budowli – można jedynie posiłkować się wykazem budowli do udroźnienia (w „erracie” zał. 4). Działów z aPWŚK wymieniono tam dla dorzecza Odry 380 (różnica między zapisami aPWŚK i IIaPGW wynika z innego podejścia – tutaj zidentyfikowano każde piętrzenie), Wśród nich niewykonanych zadań (z cyklu 2016-2021) jest przynajmniej 291. Na tej podstawie można stwierdzić, że w dorzeczu Odry ponad ¾ działań zaplanowanych na barierach (na lata 2016-2021) nie zostało wykonanych! W przypadku Kaczawy, rzeki istotnej dla ryb dwuśrodowiskowych (troć wędrowna), nie wykonano ani jednego udroźnienia i to mimo udostępnienia przez organizację ekologiczną (WWF Polska) gotowej koncepcji (Koncepcja udroźnienia rzeki Kaczawy na odcinku od ujścia rzeki Wilczej do ujścia Kaczawy do Odry, 2015). W przypadku Bobru wykonano prawdopodobnie 5 udroźnień, a w przypadku Elektrowni Żagań I nie zrealizowano żadnych działań, co więcej wykreślono je z realizacji w okresie 2021-2027.	Zapisy IIaPGW należy uzupełnić o stopień wykonania działań z aPWŚK w dorzeczu Odry w odniesieniu do wszystkich kategorii i grup.	Bez oceny wykonania działań na najbardziej istotną w skali dorzecza presję – hydromorfologiczną, niemożliwa jest ocena doboru działań na lata 2021-2027. Możliwe do wykonania oceny wskazują, że działania w znakomitej większości nie zostały wykonane, trudno więc mówić o tym, że zostały „wdrożone wszystkie działania naprawcze”, o których mowa w RDW.
Rozdz. 10 Działania 2aPGW KPRWP – raport	Jednym z działań krajowych wpisanych do aPWŚK było stworzenie Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP). Jego utworzenie i realizacja była jednym z argumentów strony polskiej w dyskusji z KE dot. wypełnienie postanowień RDW (patrz s. 13 Dokument roboczy... https://www.apgw.gov.pl/pl/news/show/90) i właściwe wdrożenie działań naprawczych przypisanych do znaczących presji. Opracowanie „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW” wykonana na zlecenie WWF Polska przez Fundację Hektary dla Natury, ujawnia, że KPRWP nie został ujęty w ramach działań IIaPGW. Zgodnie z raportem - w żadnej z jcwp nie wdrożono w pełni	Uzupełnić katalog działań o zapisy KPRWP, wraz z analizą dodatkowych działań dla jcwp, na których zidentyfikowano nowe presje hydromorfologiczne (przedsięwzięcia, prace utrzymaniowe).	Wybiórcze traktowanie przez Wody Polskie KPRWP oznacza, że ani w poprzednim cyklu planistycznym, ani w obecnie konsultowanym nie będą „wdrożone wszystkie działania naprawcze”. To z kolei ma konsekwencje prawne – nie można ustalić dla tych jcwp derogacji z art. 4.4. i 4.5. Do podważenia są także podstawy wyznaczenia jcwp jako SZCW.

	<p>rekomendacji z KPRWP, na 43% jcwp rzecznych brak jest wdrożenia zapisów KPRWP, a w przypadku pozostałych 57% JCWP zapisy KPRWP wdrożono w IIaPGW jedynie częściowo. Ponadto, w wyniku planowanych działań w ramach IIaPGW (inwestycje uznane za spełniające przesłanki art. 4.7 RDW), PPSS i aPZRP, dodatkowa presja wystąpi w prawie co trzeciej jcwp (27%), nie wliczając w to prac utrzymaniowych. Taki stan rzeczy wymaga nie tylko pełnego wdrożenia KPRWP, ale i jego uzupełnienia.</p> <p>Z powyższego wynika, że KPRWP został potraktowany jako „zestaw działań zalecanych”, a nie podstawa do likwidacji znaczących presji. Jest to niedopuszczalne, szczególnie, że jest to dokument późniejszy, uzupełniający w stosunku do opracowania „Przegląd i weryfikacja metodyk wyznaczania silnie zmienionych i sztucznych części wód powierzchniowych wraz ze wstępnym i ostatecznym wyznaczeniem (2019)”; w którym określono katalog działań dla jcwp o statusie SZCW.</p> <p>Raport o którym mowa powyżej, w odróżnieniu od KPRWP i innych dokumentów źródłowych jest dostępny w domenie publicznej (m.in.): http://www.ratujmyrzeki.pl/250-konsultacje-apgw https://hektarydlanatury.pl/downloads/Raport_dla_WWF_zalaczniki.pdf</p> <p>Udostępnione dane pozwalają na dokonanie samodzielnych analiz dotyczące konkretnych jcwp.</p> <p>Brak działań z KPRWP w obliczu rozpoznanych presji HM i na obszary chronione nie pozwala na zastosowanie odstępstw czasowych (4.4 RDW) ani obniżenia wskaźników do osiągnięcia celów środowiskowych (4.5 RDW).</p> <p>Zaniechanie realizacji Programu będzie skutkować świadomym sabotowaniem osiągnięcia celów środowiskowych w roku 2027.</p>		
<p>Rozdz. 8.1. – 8.4.</p> <p>Art. 4.4. i 4.5. RDW</p>	<p>W stosunku do aPGW (2016-2021) w IIaPGW znacznie zwiększona została ilość „przyznaczonych” odstępstw z art. 4.5 RDW (złagodzenie celów środowiskowych).)</p> <p>aPGW – jcwp RW: $11 / 1735 = 0,63\%$ IIaPGW – jcwp RW: $687 / 1272 = 54\%$. Tylko 213 jcwp rw na 1272 (ok 17%) nie ma wyznaczonej żadnej</p>	<p>Usunąć z listy odstępstw na podstawie art. 4.4 i 4.5 RDW te jcwp, dla których nie wdrożono lub nie zaplanowano możliwych działań naprawczych.</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>

	<p>derogacji (4.3, 4.4., 4.5), przy czym nie ma w projekcie IIaPGW zestawienia pozwalającego łatwe porównanie ile z tych 213 jcwp ma przyznaną wstępnie derogację 4.7.</p> <p>Przyznanie derogacji odstępstwa złagodzenia celów (4.5) może nastąpić tylko wtedy gdy osiągnięcie celów środowiskowych byłoby niemożliwe lub nieproporcjonalnie (do korzyści) kosztowne, przy jednoczesnym wdrożeniu wszystkich realnych działań naprawczych. Mając na uwadze, że działania przeciwko presji hydromorfologicznej oraz fizykochemicznej nie zostały odpowiednio wdrożone do aPGW i w dużej części nie zostały wykonane, a z nowego okresu planistycznego wykreślono działania z KPRWP, a dodatkowo w ramach „erraty” ograniczono działania z VIaKPOŚK – dla wielu jcwp, w których obniżone zostały wskaźniki oceny, wrażliwe na ww. presje wyznaczenie odstępstwa nie powinno mieć miejsca.</p>		
	<p>Kryteria użyte do ustanowienia odstępstw z art. 4.4 i 4.5 powinny być przejrzyste, jednoznaczne i odpowiednie oraz powinny zostać odpowiednio dla każdej jcwp uzasadnione w PGW (patrz CIS Guidance No. 20).</p> <p>W załączniku 8 do IIaPGW nie mamy indywidualnych opisów, tylko powielane dla wielu jcwp hasła, z których nie wynika, dlaczego akurat na danej jcwp konkretna działalność człowieka np. rolnicza uniemożliwia wdrożenie działań naprawczych typu renaturyzacja czy udrożnienie piętrzeń. W związku z niewdrożeniem wielu działań naprawczych, opisy te wydają się być nieodpowiednie.</p>	<p>Poprawić opis odstępstw tak, aby było możliwe sprawdzenie czy jego ustanowienie było właściwe.</p> <p>Usunąć z listy odstępstw te, dla których uzasadnienia stoją w sprzeczności z KPRWP i dla których możliwe są działania poprawiające stan fizykochemiczny wód.</p>	<p>Właściwe uzasadnienie odstępstwa jest niezbędne dla jego prawidłowego wyznaczenia. Brak przejrzystych, jednoznacznych i adekwatnych kryteriów dla każdej jcwp z odstępstwem wyklucza jego ustanowienie.</p>
Rozdz. 16, Zał. 6	<p>W projekcie IIaPGW opublikowano listę przedsięwzięć, która zgodnie z art. 436 PW, powinna spełniać w sposób obiektywny kryteria art. 68 PW, czyli spełniać warunki art. 4.7 RDW do udzielenia derogacji.</p> <p>Spośród 160 przedsięwzięć rzekomo spełniających ww. kryteria, takie podejście zastosowano jedynie do 2 nowych przedsięwzięć zgłoszonych w latach 2016-2021, które przeszły procedurę oceny oddziaływania na środowisko (i/lub oceny wodnoprawnej) wraz z elementami oceny z art. 68 PW. Dodatkowo, dla jednego z nich - Wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Złoczew – 24 września 2021 r GDOŚ uchylił dśu wydaną przez</p>	<p>Należy usunąć z listy przedsięwzięć spełniających przesłanki art. 4.7 RDW wszystkie przedsięwzięcia bez decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dśu), także te dla których została ona uchylona, wszystkie których dśu ma ponad 8 lat. Pozostałych 14 przedsięwzięć ze „starej” listy aPGW należy ponownie przeanalizować pod kątem</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Przynajmniej 253 z 272 przedsięwzięć nie spełniają żadnych kryteriów do uznania za spełniających warunki odstępstwa z art. 4.7 RDW (68 PW z tego ponad 230 nie posiada decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wymagane</p>

	<p>RDOŚ w Łodzi.</p> <p>Reszta przedsięwzięć - 158 - została przepisanych z poprzedniego aPGW, tylko na podstawie deklaracji inwestorów chęci kontynuacji ich realizacji. Takie odmienne podejście do „starych” przedsięwzięć jest niedopuszczalne. Zmiana w trybie ujmowania w IIaPGW tego typu przedsięwzięć nastąpiła w wyniku dużych wątpliwości, co do jakości pobieżnych ocen zasadności spełniania przesłanek 4.7 publikowanych w poprzednim cyklu planistycznym – odbywały się one bez właściwych procedur ocenowych. Uwagi wysuwane przez organizacje ekologiczne zostały podzielone przez Komisję Europejską, która w cytowanym już sprawozdaniu https://www.apgw.gov.pl/pl/news/show/90 zaleciła: <i>Polska musi zapewnić, aby stosowanie wyłączeń na mocy art. 4 ust. 7 opierało się na dogłębnej ocenie wszystkich etapów wymaganych zgodnie z RDW, w szczególności na ocenie, czy realizacja projektu stanowi nadrzędny interes publiczny i czy korzyści dla społeczeństwa przeważają nad degradacją środowiska, przy uwzględnieniu braku realnych rozwiązań alternatywnych stanowiących korzystniejszą opcję środowiskową. Ponadto projekty te mogą być realizowane jedynie wówczas, gdy zostaną zastosowane wszystkie możliwe środki w celu złagodzenia negatywnego wpływu na stan/potencjał jednolitych części wód.</i></p> <p>Spośród 158 „starych” przedsięwzięć aż 139 nie posiada wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dśu), w tym tak znacząco negatywnie oddziałujące na środowisko jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Rewitalizacja szlaku żeglownego Kanału Bydgoskiego i Noteci dolnej skanalizowanej (od km 14,8 do km 176,2) do parametrów drogi wodnej II klasy” – znaczące oddziaływanie na ponad 100 km rzeki i jej doliny oraz na siedliskowe obszary Natura 2000; • Zbiornik Piłka na rz. Miąta (w grudniu 2016 dostał ODMOWĘ wydania dśu). <p>Dotyczy to też około 100 regulacji rzek, w tym w obszarach Natura 2000, rezerwatach, parkach krajobrazowych (PK) czy obszarach przeznaczonych dla gatunków o znaczeniu gospodarczym:</p>	<p>oddziaływania na cele środowiskowe i spełnianie przesłanek do derogacji. Należy też sprawdzić, czy wydane decyzje były poprzedzone procedurą oceny oddziaływania i czy w ramach niej analizowano w ogóle aspekty art. 68 PW (4.7 RDW).</p> <p>Przedsięwzięcia niespełniające wymogów art. 436 PW powinny się znaleźć na innej liście inwestycji i działań, które mogą spowodować nieosiągnięcie dobrego stanu wód lub pogorszenie dobrego stanu wód – liście działań bez przesądzenia o spełnianiu warunków derogacji, ale też przedstawionej w IIaPGW, co będzie zgodnie z wytycznymi CIS Guidance No 20 i 37.</p> <p>Powinno się uaktualnić stan zaawansowania inwestycji – obecnie w IIaPGW status planowanych mają również te zaczęte, a nawet skończone.</p>	<p>wymogi RDW, potwierdzone przez KE, w przypadku tych inwestycji nie zostały spełnione.</p>
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw 16 inwestycji w Kotlinie Kłodzkiej obejmujących rzeki w obszarach Natura 2000 i PK, w tym m.in.: ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej - Potok Wilczka ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej - Bystrzyca Kłodzka ochrona przed powodzią doliny rzeki Białej Łądeckiej i rzeki Morawki • Zbiorniki i poldery, zbiornik Jeziorsko, zwiększenie przepustowości wlotu do zbiornika – rezerwat i obszar Natura 2000 ustanowiony dla ochrony ptaków; inwestycja może znacząco negatywnie oddziaływać na ważne siedliska gatunków chronionych w obszarach, na cofkę zbiornika i procesy hydromorfologiczne tam zachodzące. • Regulacja rzeki Warty w rejonie miasta Koła - obszar istotny dla ochrony troci wędrownej <p>Wśród pozostałych 19 inwestycji, aż 7 posiada dśu starszą niż 8 lat, co jest obecnie granicą ważności dokumentu, nie można tu mówić też o jakiegokolwiek dogłębnej i aktualnej ocenie wpływu na cele środowiskowe i analizie spełniania kryteriów derogacyjnych. Najstarsza z nich ma ponad 12 lat (2009 r.).</p> <p>Z 12 pozostałych dla przynajmniej jednego z przedsięwzięć dśu została uchylona, czego świadomością mają Wody Polskie (wpis w IIaPGW): Jawornik-Myślibórz, gm. Paszowice</p> <p>A dla kilku toczy się procedura odwoławcza, w tym m.in. dla: Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania – tutaj odwołania od DŚU złożyło aż 11 podmiotów prawnych z Polski i Niemiec (w tym Ministerstwo Brandenburgii); przedsięwzięcie w wyniku realizacji ingerowałoby znacząco w przynajmniej 5 obszarów Natura 2000.</p> <p>Przedsięwzięciami wykazującymi oddziaływanie skumulowane z wyżej wymienionymi to: „Remont i modernizacja pozostałej zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej”, i będąca w realizacji „Modernizacja toru wodnego Świnoujście- Szczecin do głębokości 12,5 m.”</p>		
--	---	--	--

	<p>Wśród przedsięwzięć pozostałych, posiadających dśu nie starszą niż 8 lat na uwagę zasługuje: Budowa zbiornika wodnego Wielowieś Klasztorna. Jest to jedno z najbardziej ingerujących w środowisko przedsięwzięć planowanych obecnie na rzekach w Polsce (znacząco negatywnie oddziaływałoby na dorzecze Warty), obejmuje jeden z lepiej zachowanych odcinków rzek w Wielkopolsce. Inwestycja generuje duże koszty społeczne, bo jej realizacja wymaga przesiedleń lokalnej ludności. Zbiornik nie ma realnego znaczenia przeciwpowodziowego, ani retencyjnego. Dolina Proсны na tym odcinku posiada dużą naturalną retencję, prawdopodobnie porównywalną z pojemnością przeciwpowodziową zbiornika. Jego realizacja byłaby sprzeczna z celami środowiskowymi dla rzeki Proсны.</p> <p>Należy dodać, że dla pozostałych (wyżej nie wymienionych) przedsięwzięć organizacje społeczne przeprowadziły (w roku 2015 i 2016) analizy zasadności derogacji, a ich wyniki przedstawiły w konsultacjach aPGW. W IIaPGW opisy derogacji dla tych działań praktycznie się nie zmieniły.</p> <p>Ponadto, w IIaPGW brak jest aktualnych danych o statusach inwestycji – część z nich jest obecnie realizowana lub nawet ukończona, np. „Modernizacja toru wodnego Świnoujście- Szczecin do głębokości 12,5 m” czy „Odbudowa Kanału Małgosia”.</p>		
Katalogi działań	<p>Należy w katalogu działań IIaPGW Adaptacja do zmian klimatu usunąć te działania, które są zgrupowane w pakietach:</p> <p>Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych. Ochrona i zwiększanie retencji leśnej.</p> <p>Zgodnie z opisem załączników IIaPGW (Załącz. 7.2. - 1) działania te RWC_01.07 oraz RWC_01.05. to również realizacja konkretnych inwestycji do nich przypisanych.</p> <p>RWC_01.07 Realizacja działań wskazanych w etapie I (działanie RWC_01.06.) polegających na zwiększeniu poziomu retencji wody w zlewni w</p>	<p>Usunąć zapisy pozwalające na realizacji działań polegających na pogorszeniu hydromorfologii rzek i pogorszeniu stanu obszarów mokradłowych z nimi związanych.</p> <p>Wykreślić działania RWC_01.05 i RWC_01.07 lub diametralnie zmienić ich planowany zakres, zgodnie z KPRWP .</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Pod szyldem adaptacji do zmian klimatu wprowadza się działania w większości zwiększające presję hydromorfologiczną oraz presję na siedliska i gatunki od wód zależne (także w obszarach chronionych). Jest to sprzeczne z postanowieniami RDW (powinny podlegać ocenie spełniania warunków 4.7).</p>

	<p>obszarach rolniczych dla ograniczenia wymywania zanieczyszczeń obszarowych w celu poprawy stany wód i osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych – dobrego stanu wód. Dodatkowo wzrost retencji ograniczy ryzyko suszy rolniczej wskazanej dla tego jcwp w ramach programu PPSS.</p> <p>RWC_01.05. Realizacja działań wskazanych w etapie I (działanie RWC_01.04.) polegających na zwiększeniu poziomu retencji wody w zlewni w obszarach leśnych dla ograniczenia wymywania zanieczyszczeń obszarowych w celu poprawy stany wód i osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych – dobrego stanu wód. Dodatkowo wzrost retencji ograniczy ryzyko suszy rolniczej wskazanej dla tego jcwp w ramach programu PPSS.</p> <p>Zastosowanie RWC_01.07 (rolnicze) to Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększania retencji glebowej (w zakresie budowy/przebudowy) oraz inne metody zwiększenia ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych. A implementacja działań leśnych RWC_01.05 ma polegać na realizacji przedsięwzięć w ramach tzw. małej retencji górskiej i nizinnej.</p> <p>Działania „rolnicze” są wprost powiązane z zadaniami wpisanymi do PPSS, które będą znaczącą presją hydromorfologiczną dla rzecznych jcwp: nowe i odbudowane jazy (bariery migracyjne, przekształcenia siedlisk), stabilizacje brzegów, zmiana przebiegu i pogłębianie koryt. Działania te de facto sprzyjają także odwadnianiu pól i promocji intensyfikacji upraw rolniczych – bardziej wodochłonnych i skutkujących osuszaniem naturalnych terenów zalewowych i podmokłych. Działania z zakresu małej retencji polegają obecnie na budowie zbiorników małej retencji – również w dolinach naturalnych rzek i potoków, wraz z ich przegradzaniem i likwidacją siedlisk przybrzeżnych. Kolejne realizowane obecnie przez Lasy Państwowe działania to: zabudowa przeciwerozryjna dróg, szlaków zrywkowych oraz zabezpieczenie obiektów infrastruktury leśnej przed skutkami nadmiernej erozji wodnej związanej z gwałtownymi opadami i spływami wód (m.in. wodospusty, płotki drewniane, kaszyce, narzut kamienny).</p>		
--	---	--	--

	<p>Są to zwykle regulacje rzek i potoków płynących np. w sąsiedztwie dróg leśnych wybudowanych wzdłuż cieków.</p> <p>Występuje tu niezgodność z celami RDW, celami związanymi z ochroną bioróżnorodności. Wymienione rodzaje działań inwestycyjnych z PPSS, i Małej retencji powinny podlegać ocenom z art. 4.7 a nie być działaniem mającym spełniać cele RDW, z którymi (w większości) są sprzeczne.</p> <p>Jeśli mają zostać w IIaPGW, musi powstać zapis uniemożliwiający realizacji działań mogących pogorszyć hydromorfologię rzek i potoków oraz wpływać negatywnie na siedliska przyrodnicze z nimi związane. Należałoby wykreślić możliwość budowy urządzeń technicznych na naturalnych ciekach oraz przekształcanie tych cieków. Należy wprowadzić działania renaturyzacyjne, wpisane w KPRWP.</p>		
Działania udrożnienia barier migracyjnych	<p>Należy zmienić zakres działań przypisanych budowlom piętrzącym, aby umożliwić realizację celów środowiskowych RDW.</p> <p>Tam gdzie jest: Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych. Realizacja działań zgodnie z przeprowadzoną analizą. lub Analiza możliwości likwidacji budowli poprzecznych... lub Analiza możliwości likwidacji budowli poprzecznych/przebudowa budowli poprzecznych należy zmienić zapis z „Analiza możliwości...” na „Analiza sposobu...” – pozostawienie działania na poziomie badania możliwości nie gwarantuje podjęcia kroków na rzecz przedsięwzięć sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych.</p> <p>Tam gdzie jest: „Analiza możliwości przebudowy budowli poprzecznych...”, należy dokonać zmiany na „Analiza sposobu likwidacji (wyłączenia z eksploatacji) budowli poprzecznych /przebudowy budowli poprzecznych...” – aby zapewnić likwidację piętrzeń (barier) wszędzie tam, gdzie okaże się to w wyniku</p>	Jak w treści uwagi.	Jak w treści uwagi. Tylko takie zapisy pozwolą na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

	<p>analizy możliwe.</p> <p>Tam gdzie jest: „Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb.” i/lub „Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb.” należy dodać kolejne działanie (Działanie I lub Działanie II): „Przebudowa lub budowa nowego urządzenia dla migracji organizmów wodnych w wypadku jego braku lub nieskutecznego działania / Przegląd zgód wodnoprawnych w przypadku zaniechania działań udrożnieniowych.”</p> <p>Tam gdzie jest: „Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcwp” należy dodać działanie (Działanie I lub Działanie II): „W przypadku stwierdzenia negatywnego wpływu budowli na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcwp – realizacja działań inwestycyjnych ukierunkowanych na neutralizację negatywnego oddziaływania i osiągnięcie celów środowiskowych.”</p>		
<p>Działania - udrożnienia</p> <p>Zał. 4 do erraty nr 1 Zaktualizowany wykaz budowli dla których zaplanowane zostały działania w projekcie IIaPGW – obszar dorzecza Odry</p>	<p>Publikacja załącznika nr 4 do Erraty nr 1 (Zaktualizowany wykaz budowli dla których zaplanowane zostały działania w projekcie IIaPGW – obszar dorzecza Odry) na dwa tygodnie przed końcem półrocznych konsultacji publicznych nie pozwala na pełne odniesienie się do jego zapisów. Poniżej przedstawiono podstawowe braki w programie działań udrożnieniowych, mogących mieć skutki nie tylko lokalnego nieosiągnięcia celów środowiskowych, ale także - w skali całego dorzecza. Zidentyfikowano m.in. zaniechanie realizacji działań niewykonanych w poprzednim aPWŚK, a mających kluczowe znaczenia dla ochrony gatunków w skali kraju i osiągnięcia celów środowiskowych w obszarach wodnych i od wód zależnych.</p> <p>Zaniechania i braki mogące skutkować nieosiągnięciem celów środowiskowych w rozumieniu RDW, w tym celów dla obszarów Natura 2000, to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rzeka Grabia, obszar Natura 2000 "Grabia" PLH100021 	<p>Uzupełnić listę działań inwestycyjnych – faktycznych udrożeń o wszystkie wynikające z PZO i innych planów dla cennych przyrodniczo obszarów chronionych.</p> <p>Uzupełnić działania inwestycyjne według wymagań dla ryb (kolumny – X-AD w zał. 4 „erraty”).</p> <p>Dokonać ponownej weryfikacji drożności budowli na podstawie faktycznego stanu budowli, a nie tylko ankietyzacji właściciela lub użytkownika budowli.</p> <p>Umieścić w wykazie budowli wszystkie te, które znalazły się w</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>

	<p>Wpis z PZO z 2014 (w zmianie PZO z 2018 też): Poprawa biologicznej ciągłości cieków – w trakcie uaktualniania decyzji wodnoprawnych dla budowli piętrzących w okresie przewidzianym na osiągnięcie celów środowiskowych dla rzeki Grabi, zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2021. Modernizacja istniejących progów wodnych poprzez wyposażenie ich w przepławki dla ryb.</p> <p>W aPGW 2016-2021 był wpis do zadań dla obszarów chronionych, ale już nie w działaniach na budowach piętrzących – żadnych działań nie przeprowadzono.</p> <p>W IIaPGW zaproponowano realizację działań wynikających z analizy drożności, ale tylko dla 3 piętrzeń z kilkunastu zlokalizowanych w obszarze. Co niedopuszczalne, pierwszy próg od dołu (od Widawki) pozostanie nieudrożniony, a przecież budowa ma 2,5 m wysokości. Niedrożne pozostaną również dwa piętrzenia na Widawce, poniżej ujścia Grabi, mimo, że też mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotlina Kłodzka <p>Wiele barier na rzekach Kotliny Kłodzkiej, również w obszarach Natura 2000 ma pozostać nieudrożnionych. Wyłącznie „ocenę wpływu” zaproponowano dla piętrzeń m.in. na: Białej Łądeckiej, Morawce, Bystrzycy. Jednocześnie na wszystkich tych rzekach planowane są nowe poważne ingerencje hydrotechniczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwda <p>Głomia – dopływ Gwdy z wpisaną do celów środowiskowych drożnością dla ryb – dwa piętrzenia w dolnym biegu blokujące migracje nie zostały w ogóle wpisane w działania na budowach IIaPGW.</p> <p>Piława – niedrożne piętrzenie nr 2914 (celem środowiskowym jest zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D). W ramach IIaPGW zaproponowano tylko ocenę wpływu, brak działań udrożnieniowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbiorniki zaporowe - Jeziorsko 	<p>działaniach IIaPGW i dodatkowo te pominięte, ale wynikające z KPRWP.</p> <p>Udrożnić dla ryb zaporę Zb. Jeziorsko odcinając całą górna zlewnię Warty.</p>	
--	---	--	--

	<p>Z 19 jcwp RWr (zaporowe), tylko Zb. Otmuchów ma mieć wybudowaną przepławkę. Co niedopuszczalne, zaniechano budowy przepławki na Zb. Jeziorsko. Nie zaplanowano tam żadnego zadania, nawet „Oceny wpływu...”. Zbiornik Jeziorsko granicą stanowi obecnie granicę występowania ryb dwuśrodowiskowych – certy i troci wędrownej. Jeszcze do 1986 r. powyżej zbiornika występowała i tarła się certa (Penczak T. 1986. Charakterystyka ichtiofauny Warty i jej dopływów w granicach Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Acta Univ. Łódź., Folia Sozol. 2: 365-376.). W opracowaniu Restoring migratory fish and connectivity of rivers in Poland, 2006 - Edited by Wiesław Wiśniewolski and Jacek Engel, Wyd. IRS i WWF Polska, s. 82 Warta powyżej zbiornika była wskazana jako rzeka istotna dla ww. gatunków diadromicznych. Umożliwienie migracji przez zaporę Zb. Jeziorsko (właśnie remontowaną za dziesiątki mln zł) jest też istotne dla innych dalekodystansowych migrantów, jak boleń.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara Rega – piętrzenie nr 451 <p>Elektrownia, wymaga pilnego udroźnienia ze względu na cel środowiskowy jcwp i wyznaczenie jej jako obszaru istotnego dla gatunków ryb o znaczeniu gospodarczym; lokalizację w obszarze Natura 2000 Trzebiatowsko-Kołobrzski Pas Nadmorski, ustanowionym m.in. dla ochrony łososia i minoga rzeczno. W IIaPGW (zał. 4 erraty) zaplanowano tylko działanie „Ocena wpływu ...” zamiast działań inwestycyjnych. Sytuację dramatycznie pogorszy realizacja, planowanych w ramach PPSS, inwestycji polegających na budowie nowych barier migracyjnych w całej zlewni Starej Regi i ogólnie - Regi i rzek przymorza w Zarządzie Zlewni Gryfice.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukleja – piętrzenie nr 397 <p>IIaPGW proponuje działania „Kontrola...” i „Monitoring...”, a piętrzenie wymaga pilnej przebudowy (istotne z punktu widzenia ochrony obszaru Natura 2000 i ryb dwuśrodowiskowych).</p>		
--	---	--	--

<p>Działania - udrożnienia</p> <p>Załącznik 4 do erraty nr 1 Zaktualizowany wykaz budowli dla których zaplanowane zostały działania w projekcie IIaPGW – obszar dorzecza Odry</p> <p>ODBUDOWA PIĘTRZEŃ</p>	<p>W zał. 4 do „Erraty” nr 1 niesłusznie znalazły się zadania polegające na odbudowie lub budowie nowych barier migracyjnych. W dorzeczu Odry znalazło się 10 takich działań, z czego większość z budowli do odbudowy/przebudowy prawdopodobnie nie istnieje albo istnieją one w stanie umożliwiającym gatunkom wodnym migrację. Odbudowa jazów, czy to na cele rolnicze, czy w ramach budowy MEW powinny być traktowane nie jako działania polepszające warunki hydromorfologiczne lecz jako zagrożenie dla celów środowiskowych.</p> <p>Szczególnie bulwersujące jest wprowadzenie do IIaPGW działania (prolongacja z aPWŚK):</p> <p>wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania "Odbudowa urządzeń piętrzących na rzece Bukowa - 8 szt. (w km: 17+451 wraz z przepławką-Kocień W., 22+52, 22+63, 22+915 - Górnica, 24+239-Biernatowo, 32+611-Smolarnia, 36+338, 36+768-Straduń"</p> <p>Realizacja tego przedsięwzięcia to budowa nowych barier migracyjnych i behawioralnych na rzece, równoznaczna z wprowadzeniem nowej silnej presji hydromorfologicznej. Część piętrzeń sąsiaduje z obszarem Natura 2000 utworzonych dla ochrony ryb „Dolina Bukówki”, planowane budowle kumulują oddziaływania z innymi istniejącymi piętrzeniami na rzece, które nomen-omen mają być udrożnione dla migracji. Odcinek, gdzie planowane są nowe budowle jest regularnie odmulany (miało to miejsce także w tym roku), co jest usprawiedliwiane utrzymaniem urządzeń wodnych i cieku we właściwym stanie (kumulacja presji).</p> <p>Także zaplanowane w ramach IIaPGW wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania "Odbudowa jazu Klawek" może być niewłaściwe i znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 „Dolina Łobzonki”. Lepszą środowiskowo opcją może być przebudowa jazu bez funkcji piętrzenia, jak to miało miejsce w przypadku progu w Stróżach na Białej Tarnowskiej.</p>	<p>Wykreślić z zał. 4 do „erraty” 1 działania które polegają na odbudowie nieistniejących obecnie barier migracyjnych. Odbudowa bądź przebudowa tych, które nie są obecnie barierami powinna być uznana za zagrożenie dla celów środowiskowych wód i obszarów chronionych i ujęta w stosownym załączniku (patrz art. 435 PW).</p> <p>Bezwzględnie należy wykreślić działanie „wykonanie przepławki dla ryb” w ramach zadania "Odbudowa urządzeń piętrzących na rzece Bukowa - 8 szt. (w km: 17+451 wraz z przepławką-Kocień W., 22+52, 22+63, 22+915 - Górnica, 24+239-Biernatowo, 32+611-Smolarnia, 36+338, 36+768-Straduń" jako próbę „podpięcia” pod działania ochronne budowy nowych piętrzeń powodujących stworzenie nowej bariery migracyjnej w postaci nie tylko samego piętrzenia, ale i bariery behawioralnej oraz silniejszej presji ze źródeł rolniczych.</p>	<p>Realizacja działania polegającego na odbudowie piętrzeń na rz. Bukówce (Bukowej wg działania) stworzy nową barierę migracyjną dla ryb i innych organizmów wodnych.</p> <p>Inne odbudowy/przebudowy urządzeń piętrzących zaplanowane w IIaPGW też wymagają weryfikacji, bo mogą wykazywać podobne znaczące negatywne oddziaływania.</p>
<p>Zmiany prawne i administracyjne</p>	<p>Bez zmian prawnych oraz rewizji planów inwestycyjnych wynikających z programów sektorowych – PPSS, PZRP i innych, nie ma możliwości osiągnięcia celów IIaPGW i celów RDW.</p> <p>Dokumenty sektorowe powinny być spójne z IIaPGW, jednak przy ich projektach nie wzięto pod uwagę celów środowiskowych RDW i działań na lata 2021-2027. Działania w nich zapisane nie przeszły procedury</p>	<p>Umieścić opisy zgodności programów sektorowych gospodarki wodnej, m.in. PPSS, aPZRP, Program Rozwoju Retencji, z celami środowiskowymi i działaniami naprawczymi IIaPGW. Załącznik zestawienia inwestycji kierunkowych tej roli nie spełnia.</p>	<p>Dokumenty sektorowe powinny być spójne z IIaPGW. Jest to wymóg RDW.</p> <p>W projektach krajowych programów w zakresie gospodarki wodnej nie wzięto pod uwagę</p>

	<p>wpływu na stan jcwp na etapie tworzenia tych dokumentów. PPSS jest przyjęty rozporządzeniem, jego nieprzeanalizowanie działania będą wykazywać (w większości przypadków) znaczące negatywne oddziaływania na.</p> <p>W IIaPGW znalazł się tylko zapis, że takie dokumenty istnieją, brak natomiast opisu wzajemnego przenikania się dokumentów.</p> <p>Wody Polskie realizują ponadto programy, które nie są nigdzie opisane i nie przechodziły procedur strategicznej oceny oddziaływania, a realizowane w ramach nich przedsięwzięcia pogłębiają presję hydromorfologicznie. Przykładem jest m.in. Program kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych (PKZW).</p>		<p>celów środowiskowych RDW i działań IIaPGW na lata 2021-2027. Działania w nich ujęte nie przeszły procedury wpływu na stan jcwp na etapie tworzenia.</p>
Konkretne zmiany prawne	<p>W celu realizacji IIaPGW oprócz głębokich zmian w strukturze priorytetów w zarządzaniu wodami potrzebne są zmiany prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prace utrzymaniowe – należy ująć w Prawie wodnym konieczność utworzenia i prowadzenia monitoringu prac utrzymaniowych -rejestr każdego prac wraz z obowiązkowym naniesieniem odcinków prac i ich charakteru na warstwy GIS (ajcwp, MPHP, cieki wyróżnione i niewyróżnione); -stosowanie „wytycznych” KDP https://www.gov.pl/web/klimat/katalog-dobrych-praktyk-w-zakresie-robot-hydrrotechnicznych powinno być prawnym obowiązkiem zarządców wód i mieć na celu ograniczanie praktyk szkodliwych (i przeskalowanych) działań typu usuwanie namulisk z całej długości rzeki, przepychanie i pobór żwiru z koryt potoków, wycinka roślinności porastającej brzegi, uniemożliwiająca funkcjonowanie i odtwarzanie stref buforowych;-jasne określenie budowania nowych opasek brzegowych i narzutów kamiennych w formie opasek jako budowli bądź urządzeń wodnych przeciwpowodziowych jako wymagających uzyskania dśu – obecnie interpretacja organów w tym zakresie dowolna (dotyczy to też zasypywania wyrw brzegowych - nie wymaga nawet zgłoszenia); - zmiany w rozporządzeniu ocen wodno prawnych (OW) – obecne limity nie obejmują 99% prac na rzekach (przynajmniej 1 km prac, kumulacja oddziaływań tylko, gdy jedno z działań „łapie się” do oceny) i powinny 	Jak w treści uwagi.	Jak w treści uwagi.

	<p>być znacząco obniżone; należy zaznaczyć, że same Wody Polskie, organ odpowiedzialny za wydawanie OW, nie stosują się do tych przepisów – vide Muszynianka i prace utrzymaniowe z 2021 r.;</p> <p>- zmiany w art. 118 – niezbędne jest przywrócenie konieczności uzyskania decyzji na prace utrzymaniowe - instytucja milczącej zgody w tym przypadku nie daje żadnej możliwości kontroli społecznej organu, do którego zgłaszane są działania (RDOŚ). Zdarzają się przypadki braku sprzeciwu (brak ocen, brak badania wpływu na gatunki chronione i obszary chronione); mimo wszelkich przesłanek ku temu. Obecnie powszechnie stosowana jest procedura: zgłoszenie -> milcząca zgoda -> realizacja, i nawet strona postępowania nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcie organu, gdyż nie ma od czego się odwołać;</p> <p>- należy uzupełnić art. 416.2 PW o cykliczne przeglądy spełniania wymogów pozwoleń wodnoprawnych na piętrzenie wód.</p> <p>- należy usunąć konieczność umieszczania w PGW katalogu odcinków ZAGROŻENIA DLA SWOBODNEGO PRZEPŁYWU WÓD ORAZ SPŁYWU ŁODÓW lub planowane działania przenieść do katalogu, o którym mowa w art. 435 PW;</p> <p>- katalog o którym mowa w art. 435 PW powinien być również publikowany w PGW, a nie tylko te przedsięwzięcia, które zgodnie z art. 436 spełniają wymogi określone w art. 4.7 RDW.</p>		
Zmiany w funkcjonowaniu zarządzania wód	<p>Bez modyfikacji podejścia Wód Polskich do tematu prac utrzymaniowych na rzekach i potokach oraz ciągłego monitoringu tego procesu stan wód będzie się pogarszał, przez m.in. zwiększenie presji hydromorfologicznej i pochodzącej z rolnictwa.</p>	<p>Zarządy Zlewni powinny mieć pełne informacje na temat celów środowiskowych i zestawu działań dla jcwp i je wdrażać, zamiast zajmować się tylko pracami utrzymaniowymi pogarszającymi stan hydromorfologiczny, z powoływaniem się na przepisy Prawa wodnego w tym zakresie.</p> <p>Wody Polskie powinny przewartościować podejście do zasobów wodnych w zakresie retencji (priorytet: odbudowa i ochrona naturalnej retencji), bo obecne</p>	<p>„Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW”; „Ocena prac hydrotechnicznych mających na celu usuwanie skutków powodzi z 2018 r. w zlewni rzeki Dunajec, pod kątem oddziaływań na obszary Natura 2000 i stan wód”.</p>

		podejście tylko oddala nas od osiągnięcia celów RDW.	
Zmiany w ocenie postępu działań – co 2 lata	W przypadku budowli do udroźnienia, dla których nie sporządzono dokumentacji, powinny być ustalone następujące maksymalne terminy do oceny postępu działań: 2 lata – analiza sposobu udroźnienia/ 2 lata – projekt i decyzje / 2 lata – wykonanie.	Jak w treści uwagi.	Tylko taki harmonogram może zapewnić realizację działań naprawczych, co dobitnie pokazał okres planistyczny 2016-2021, w którym zadania niewykonane na półmetku okresu w większości nie doczekały się realizacji.